

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_MECH_DV_20

Digitální učební materiál

Sada: Mechanika

Téma: ROZKLAD SIL

Autor: Mgr. Jana Dvořáková

Předmět: Fyzika

Ročník: 1. ročník VG

Využití: Prezentace určená pro procvičení a opakování učiva

Anotace: Prezentace navazuje na počítání s vektorovými veličinami. Obsahuje příklady z praxe na rozklad sil. Pro různoběžné síly je znázorněn rovnoběžník sil, studenti pomocí řešení trojúhelníků dopočítají velikosti jednotlivých složek sil. Pro rovnoběžné síly jsou uvedeny vztahy pro výslednici a ramena sil vyplývající z momentové věty. Studenti z těchto vztahů vypočítají velikosti jednotlivých složek sil.

Rozklad sil

VY_32_INOVACE_MECH_DV_20

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozklad sil

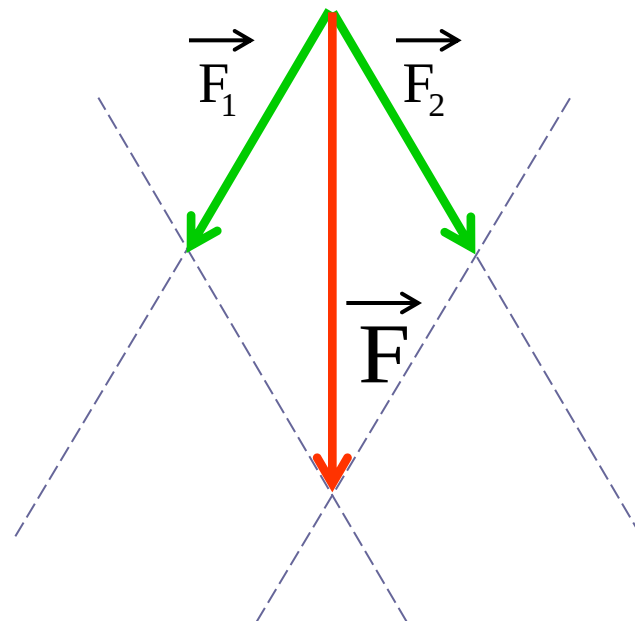
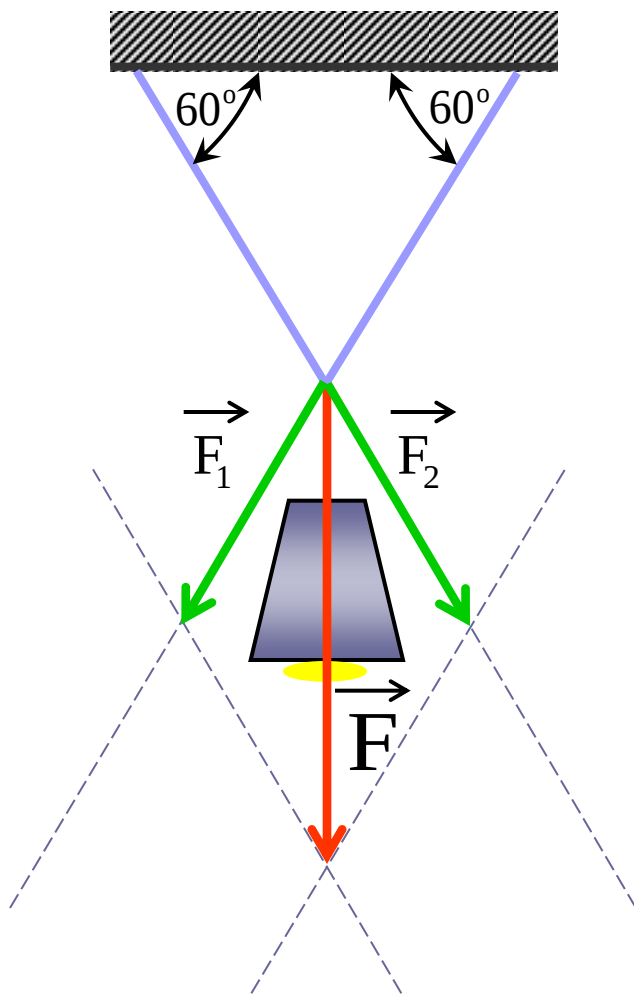
Rozdělit sílu na složky

znamená nahradit ji dvěma nebo více silami, jejichž účinek na těleso je stejný jako účinek dané síly.

Různoběžné síly

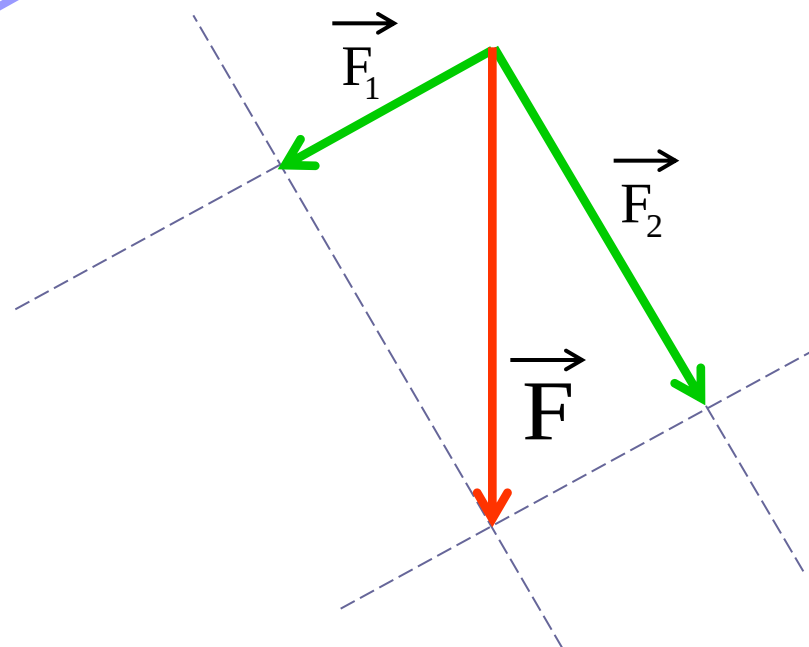
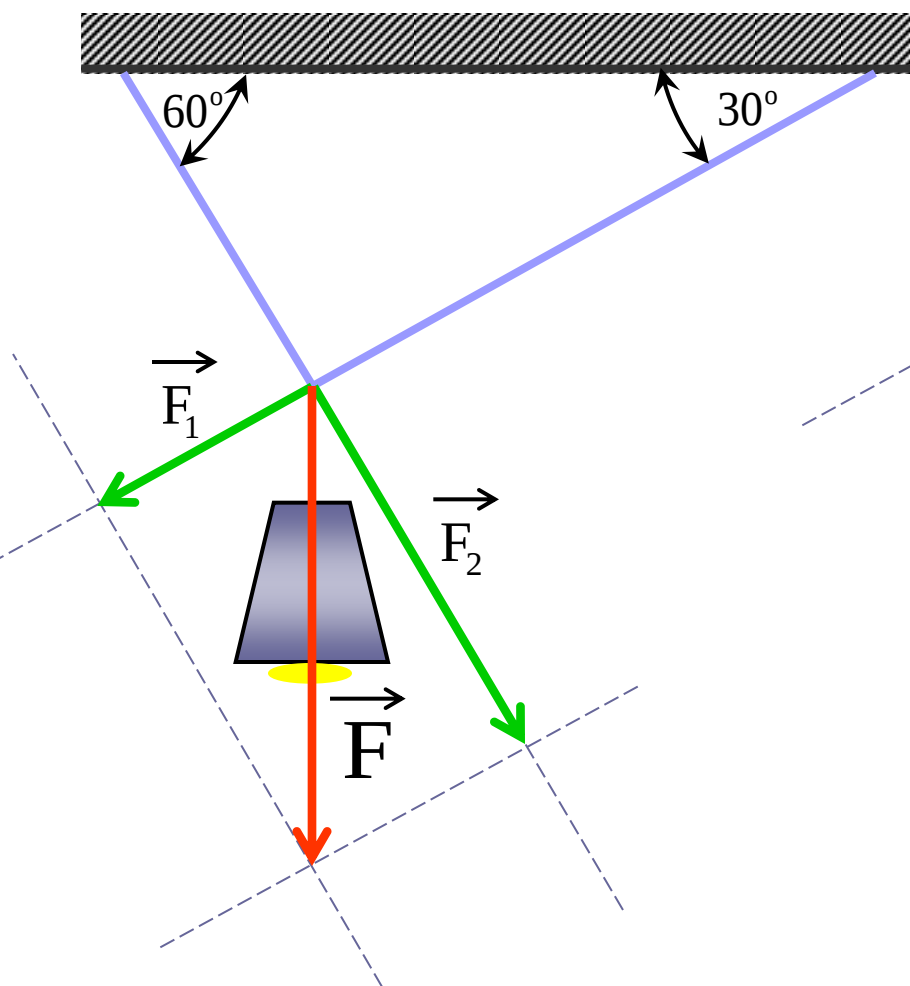
zvolíme směry, do kterých chceme sílu rozložit, a určíme velikosti složek.

1. Lampa o hmotnosti 5 kg je zavěšena na laně podle obrázku. Vypočítejte velikosti sil působících na každý závěs.

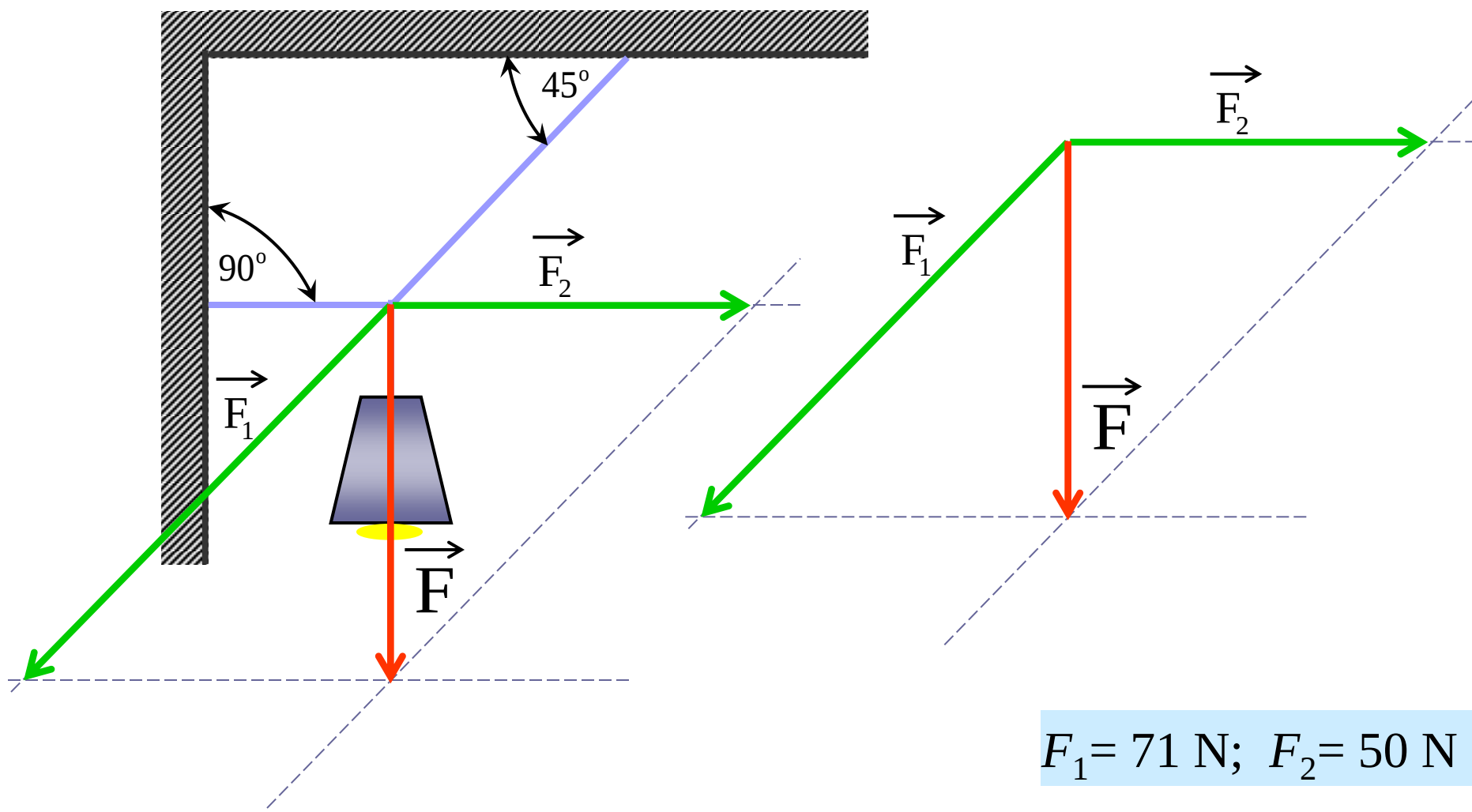
$$F_1 = F_2 = 29 \text{ N}$$

2. Lampa o hmotnosti 5 kg je zavěšena na laně podle obrázku. Vypočítejte velikosti sil působících na každý závěs.

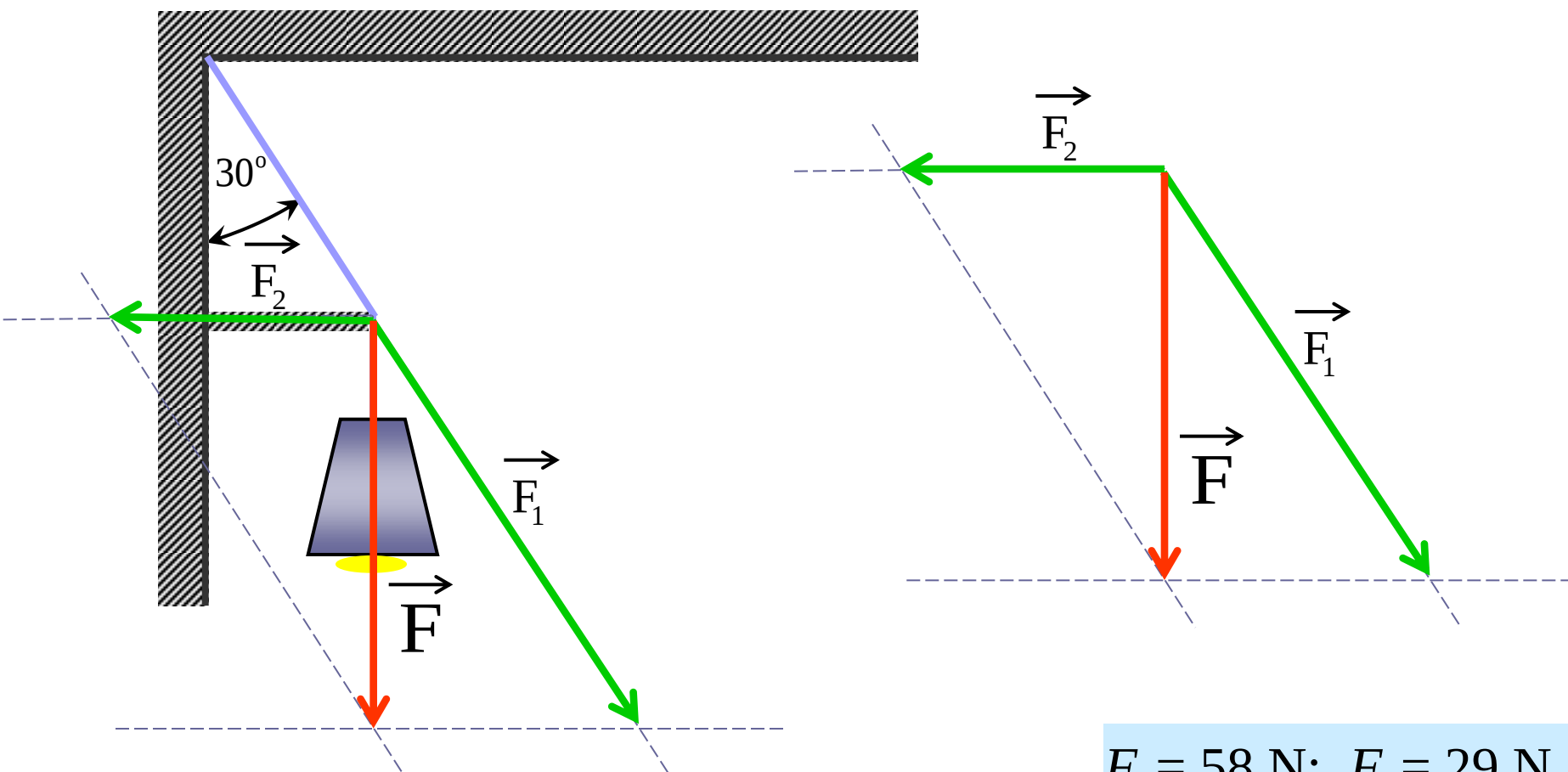

$$F_1 = 25 \text{ N}; F_2 = 43 \text{ N}$$

3. Lampa o hmotnosti 5 kg je zavěšena na laně podle obrázku. Vypočítejte velikosti sil působících na každý závěs.

4. Lampa o hmotnosti 5 kg je zavěšena na laně podle obrázku. Vypočítejte velikost tahové síly působící na závěs a tlakové síly působící na vodorovný trám.

$$F_1 = 58 \text{ N}; F_2 = 29 \text{ N}$$

Rozklad sil

Rozdělit sílu na složky

znamená nahradit ji dvěma nebo více silami, jejichž účinek na těleso je stejný jako účinek dané síly.

Rovnoběžné síly

zvolíme vzdálenosti vektorových přímk složek od vektorové přímky rozkládané síly a určíme velikosti složek.

Rovnoběžné síly

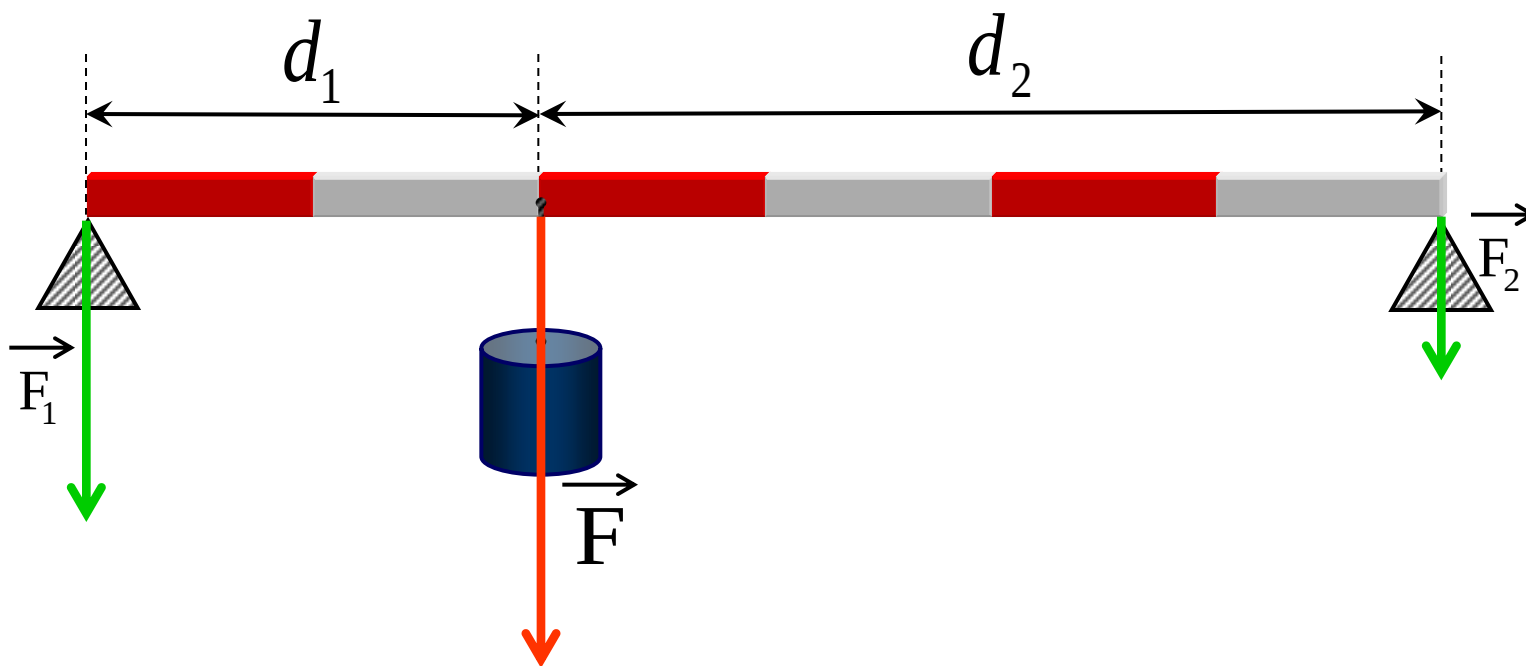
Součet velikostí složek je rovný velikosti síly, kterou rozkládáme.

$$F = F_1 + F_2$$

Poměr vzdáleností vektorových přímek složek od vektorové přímky síly, kterou rozkládáme, se rovná převrácenému poměru velikosti složek.

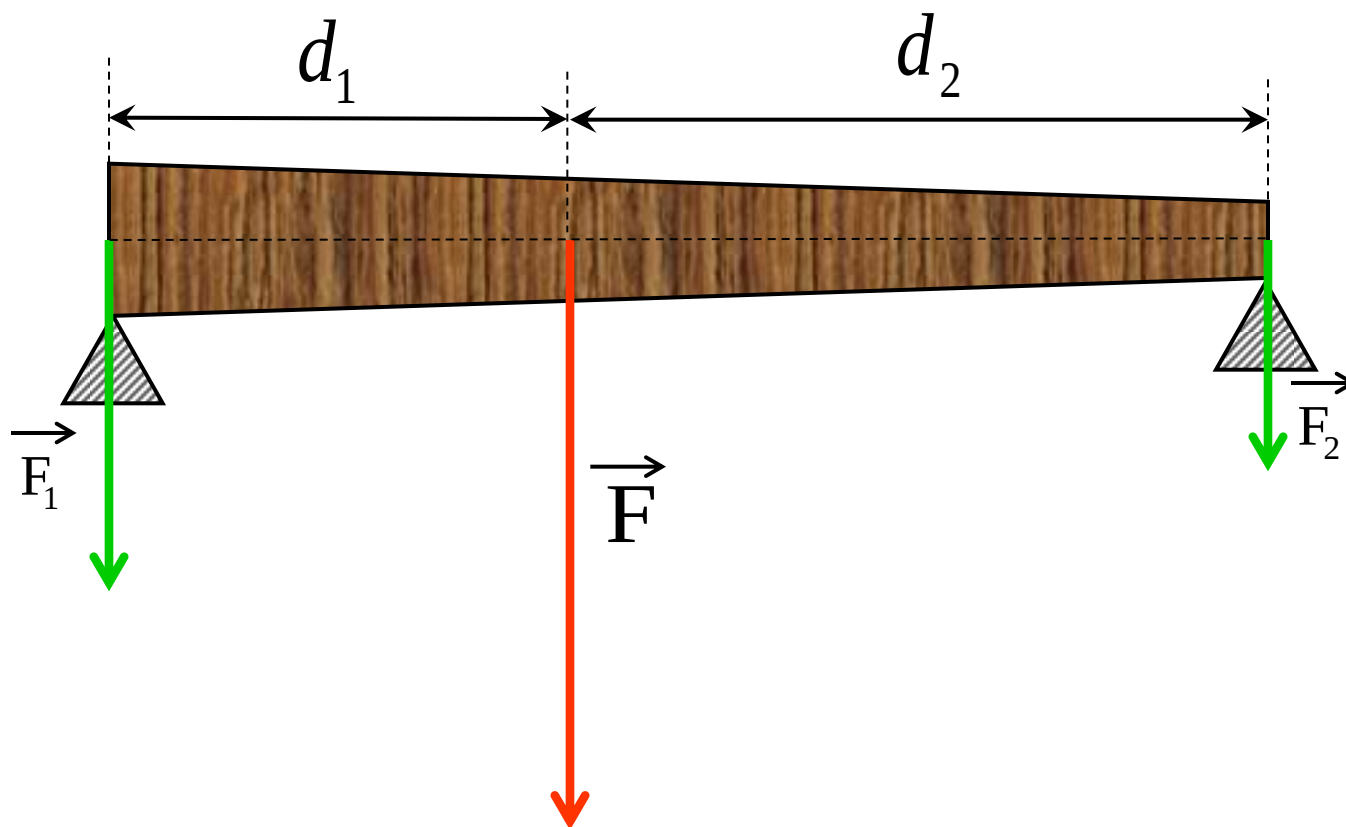
$$\frac{F_1}{F_2} = \frac{d_2}{d_1}$$

1. Těleso o hmotnosti 6 kg je zavěšeno v jedné třetině trámu 1,5 m dlouhého trámu. Vypočtete velikosti sil působících na podpěry na koncích trámu.

$$F_1 = 40 \text{ N}; F_2 = 20 \text{ N}$$

2. Kmen o délce 5 m a hmotnosti 100 kg má těžiště ve vzdálenosti 2 m od tlustšího konce. Kmen nesou dva muži, každý na jednom konci. Jak velkými silami oba muži kmen podpírají?

$$F_1 = 600 \text{ N}; F_2 = 400 \text{ N}$$

Zdroje: vlastní

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ